

Гетьманські столиці України

Марьянов Валерий

Чигирин

Батурин

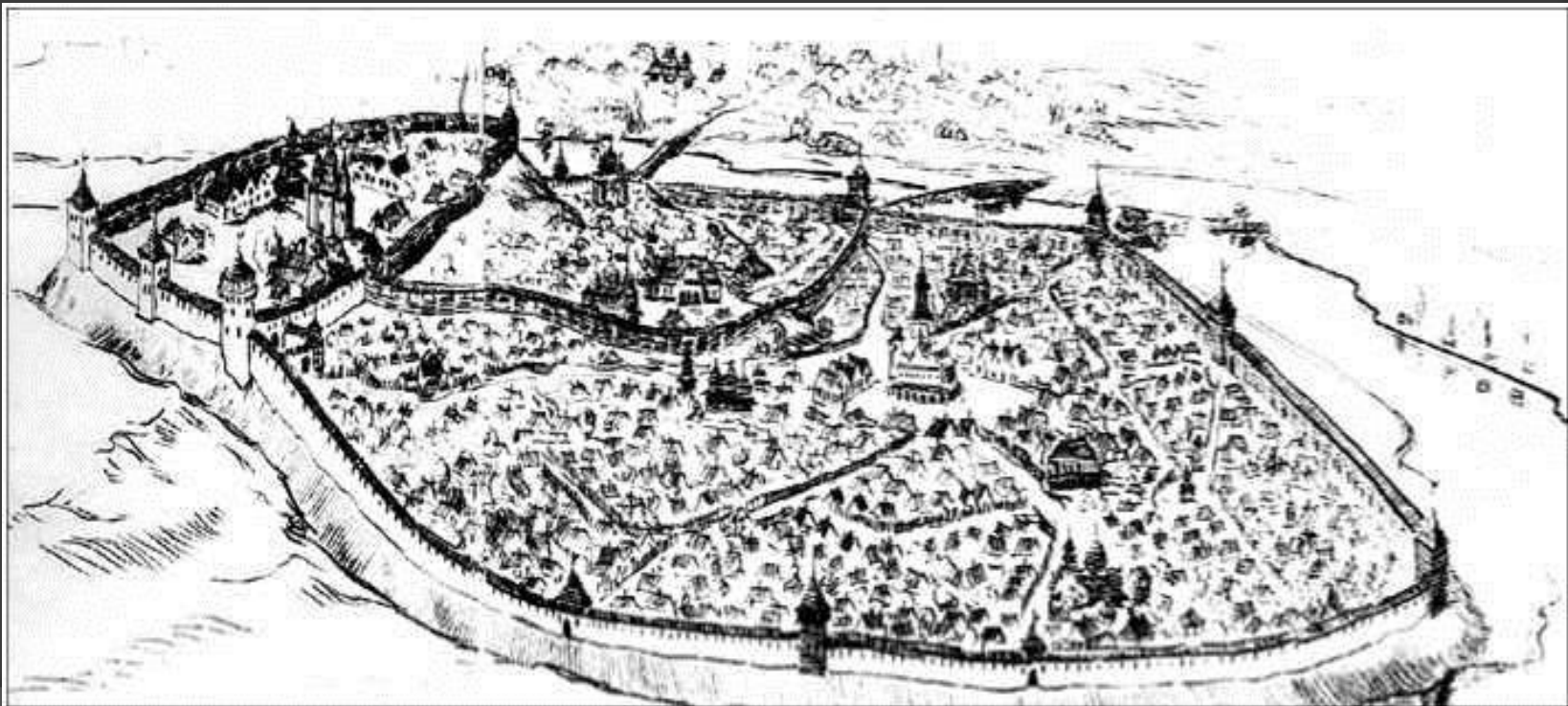

Глухів

Існує кілька версій походження назви міста, час заснування якого не відомий.

Уперше його згадано в грамоті польського короля Сигізмунда III від 1589.

Вважають, що тут було поселення Київської Русі, яке зруйнували монголо-татари. Нове ж поселення назвали від українського слова чагарник, тобто Чигирин — «місце, укрите чагарниками»

Утім, вірогіднішою є версія про відантропонімічне походження назви міста. Припускають, що воно походить від татарського імені *Чигир*. Крім того, у пам'ятках тих часів згадується Чигир-Батир. Підтвердженням такої версії, зокрема, слугує присвійний суфікс -ин у назві міста

ЧИГИРИНЕ — УЧЕ ГЕНЕРАЛЕ

ЧИГИРИНЪ.—Общій видъ.

**З 1648 по 1660 роки Чигирин
був резиденцією Б.
Хмельницького і столицею
гетьманської держави.**

**З історичних джерел відомо,
що Чигирин правив за
резиденцію і наступним
гетьманам – Івану
Виговському, Юрію
Хмельницькому, Павлу
Тетері та Петру Дорошенку**

**Пам'ятник Б.Хмельницькому на
Замковій горі**

Заснований на початку XVII століття, Батурин відіграв значну роль в історії України. У 1669–1708 та 1750–1764 роках Батурин був резиденцією гетьманів Лівобережної України, з ним пов'язана діяльність таких визначних політичних лідерів часів Гетьманщини, як Дем'ян Многогрішний, Іван Самойлович, Іван Мазепа, Пилип Орлик, Кирило Розумовський.

Назва походить швидше за все або від руського діалектного батура — башта, вежа або від тюркського імені Батур (Патур, Петер, Петро або за іншою версію Батир — богатир), серед носіїв якого є відомі князі-мурзи часів Золотої Орди. Деякі вчені вважають, що назва походить від імені польського короля Стефана Баторія, який заснував місто.

Відбудована Батуринська Цитадель

**Палац останнього гетьмана
Кирила Розумовського**

**Скульптурна група Гетьманам
Многогрішному, Самойловичу,
Мазепі, Розумовському**

312 років тому столицю Гетьманщини за наказом російського царя Петра I перенесли до Глухова. Більшість істориків це перенесення пояснювали тим, що Петрові I треба було тримати гетьманську адміністрацію якнайближче до російських кордонів для оперативного нагляду й контролю.

Протягом майже усього XVIII ст. Глухів мав статус столиці Гетьманщини і був центром розвитку державності, культури й мистецтва. Пожежа 1748 р., яка "истребила весь город и предместья по дорогам в Рыльск и Путивль", започаткувала новий етап містобудування

У 1708-1764 місто стало резиденцією українських гетьманів.

Гетьманщина Глухівської доби боролася проти Москви й намагалася триматися національних державницьких традицій, для яких Глухів зрештою став не лише осередком, а й символом.

Керували краєм гетьман Іван Скоропадський, Павло Полуботок, Данило Апостол, Кирило Розумовський

Київська брама

Періоди правління і столиці українських гетьманів

<i>Період правління</i>	<i>Столиця</i>	<i>Гетьман</i>
1648 - 1657	Чигирин	Богдан Хмельницький
1657, 1659—1663	Чигирин	Юрій Хмельницький
1657—1659	Чигирин	Іван Виговський
1663—1665 1963-1965	Чигирин Гадяч	Павло Тетеря та Іван Брюховецький
1665—1676	Чигирин	Петро Дорошенко
1669—1672	Батурин	Дем'ян Многогрішний
1672—1687	Батурин	Івана Самойловича
1687—1708	Батурин	Івана Мазепи
1708—1722	Глухів	Іван Скоропадський
1722—1724	Глухів	Павло Полуботок
1727—1734	Глухів	Данило Апостол
1750—1764	Глухів	Кирило Розумовський